

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Matthaei Tympii Aureum Specvlvm Principvm,
Consiliariorvm Iudicvm, Consvlvm, Senatorvm, Et Aliorvm
Magistratvum Cvm Ecclesiasticorum tum Politicorum
omnium**

Tympe, Matthäus

Coloniae Agrippinae, 1617

5 In Ædificijs extruendis decorum obseruare & luxum vitare Ægros
inuisere, vide de humanitate.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52641)

SIGNVM V.

IN SPLENDORE ET MAGNIFICENTIA AEDIFICIORUM MODUM TENERE, LUXUM VITARE AC PROHIBERE.

In aedificijs
decorum
seruare.

MEgarenſes aedificabant quaſi ſemper vituri, comedebant quaſi altero die morituri. Plut. de diu. cupid. At i. *Traianus imp.* legem tulit aedificatoriam, ne aedificiorum priorum altitudo 60. pedes ſuperaret, idque propter ruinas facilis, incendia damnosa, exitioſoſ ſumptus. Aurel. Victor. in Caſarum epitome.

2. *Augustus Caſar* cum videret ciues maximis impenſis aedificare domos, edixit, ne quis ſupra 70. pedes ſublimius aedificaret. Alex. ab Ale. li. 5. c. 24. vtinam Magiſtratus populum docent quomodo in aedificijs exſtruendis obſeruandum ſit decorum, & luxus vitandus. Hac enim ratio tot ciues tam temere non deſtruerent, aedificarent, quadrata rotundis mutarent; ſed horam illam decretoriam (quia relicto omni aedificiorum ſplendore ſolis ſtipati vermibus ſarcophago contenti eſſe debebunt) propius imminere conſiderarent. Pulcher dicebat ille Belga: *Latet vns muren / da wi gedencſen ewig to duren.*

3. *Cicero* i. de Off. proponens ſeptem praecipua de decoro in aedificijs ſeruando, inter caetera, vult, vt nimius luxus, ſumptus, & magnificentia vitetur, & modus adhibeatur, & vt domus ornetur potius virtutibus & dignitate domini, quam dominus dignitate domus. Huc pertinent ſequentes verſus,

B 4

Oikos

Οἶκος δὲ ἐστὶ μικρός , τὸδε γὰρσημείον ἀριστῶν
 τῆς πενίης μικρότης, τῆς δ' ἀρετῆς πενίης
 Non est magna domus, quid tum? sub pauperi
 tecto

Sapē etiam virtus ingeniosa latet. Et versu
 Palladae:

σφύατα πῶλλα τρέφειμ καὶ δέματα πῶλλ'
 ἀνεγείρειμ

Ἀτροπὸς ἐς πενίην ἐστὶν ἐτοιμοτάτη :
 Aedificare domos & corpora pascere multa
 Ad paupertatem proximus est aditus.

Quoniam Reges nonnulli Aegypti in exstir-
 patione Pyramidum populum DEI labori-
 bus ad interitum vsque vexabant, & pecunias
 regni absumebant, populus eos mortuos pro
 odio ne nominare quidem voluit, sed eorum py-
 ramidas dixit esse pastoris Philicionis, qui per
 loca pecudes pascebat, vt diuino iudicio se-
 perba illorum intentio fuerit elusa, qui que se in
 aeternum immortales esse volebant, & nomina
 aeterna (cum populi sudoribus crudelibus opera
 magna exstruendo) venabantur, eorum ne
 nomina quidem recensebantur. Clamat enim
 afflictorum & oppressorum sanguis & gemitus
 ad Deum, qui altissima domicilia montium
 deiecit, & gloriam huius mundi in vappam con-
 uertit. Conuertitur in tyrannidem, compulsio
 dura subditorum ad opera publica perficienda;
 nam & iste modus opprimendi populum Israe-
 liticum recensetur Exod. 1. Melius est opera non
 agere sumptuosa & vana, quam corpora, anima-
 rum pretiosarum vasa, laboribus enecare, ad
 quae nec Romani liberos homines cogebant, &

Herod. l. 2.
 Dan. v. 27.
 & ca. 11.
 Gen.

nisi fontes, vita concessa, illis adiudicabant, vt hodie in Gallia & alibi rei criminum ad triremes nauium publicarum & regiarum damnantur. Consule Ecclesiasten Salomonis c. 2. v. 2. de vanitate splendorum ædificiorum.

SIGNVM VI.

ÆRARIVM (HORREVM) PVBLI-
cum conseruare, eoque par-
tè vti.

*Ærarij
publico par-
tè vti.*

IN corpore ciuili, seu in Rep. (vt & in corpo-
re physico) requiruntur nerui. Dicebat autem
Mutianus pecuniarum vim Remp. stabilire.
Dum ærarium laborat, tota Resp. laborat. Fit au-
tem hoc, cum aut pecuniæ conquirendæ modi
ignorantur, vel negliguntur, aut parum diligen-
ter asseruantur conquisita, aut rationes publica
tam rerum quàm officiorum raro exiguntur.
Arist. 5. Pol. c. 8. vult, vt, ne ærarium compiletur,
pecuniæ per curias, tribus & centurias, corona
uium spectante, in gazam deferantur, & dictæ
rationes sapius exigantur: aliter enim vngues
vulturum mordicus tenebunt prædas, & in pri-
uatos vsus, quod publicum est, iniuste rapietur.
Hinc apud Rom. ærarium, seu pecunia commu-
nis, asseruabatur in æde Saturni (sub quo in Italia
cunctis vniuersa erat cõmunio) Iustin. li. 43. quod
locus ille aditu omni præseptus, præruptus vni-
diq; & ab accessu munitus esset. (Plut in Publi-
cola, Macrobi, 1. Sat. c. 8. Alex. ab Al. li. 2. cap. 2.)
Athenienses Delphis thesauros suos omni tem-
pore intactos habuerunt. (Diod. Sic. li. 11. Aemil.
in Aristide.)

*Pecuniæ
nerui gerẽ-
dorum, in
nouel. 58.
Vespas. Imp.
dixit, ner-
uos Imperij
esse pecu-
niam.*

B 1   Semper

